הבן החמישי דופק בדלת

בית חסידי בבית החייל

מנחם ורותי שחר, תושבי קרית־משה בירושלים, דור שני לתלמידי הרב יצחק גינזבורג שליט"א, אוהבים, זוכים ומזכים — כמובן, יחד עם הילדים המתוקים — בשליחות מיוחדת ב"בית החייל"

ראיון ועריכה: עפר זמיר בן יעקב

מה זה בעצם 'בית החייל'?

"בית החייל הוא מתחם של הצבא במרכז ירושלים, באזור גן סאקר", מספר מנחם, "המיועד מט־עמו למגורים של חיילים בודדים. המקום הוא לא בסיס צבאי, יש שם כללים צבאיים ומשמעת אבל אין מפקדים וכו'. הם חוזרים לשם בשבתות, בתור בית, ואלה שבתפ־קידם עושים יומיות חוזרים לשם כל יום. בבנין, המשמש גם כבית מלון של צה"ל, אפשר למצוא מדי פעם קבוצות גדולות, מכל החילות בצבא, שמגיעות להתארח במהלך סמינריונים, שבתות וקורסים של הצבא בירושלים".

אתה זוכר את השם שלי?!

איפה נכנסת הפעילות שלכם?

"הפעילות השוטפת היא סעו־דות שבת", מספרת רותי, מורה ומ־חנכת בתיכון "יעלת חן" בנשיאות הרב גינזבורג שליט"א בירושלים.

"אנחנו באים, בדרך כלל ברגל, כחצי שעה הליכה, לערוך סעודה עם החיילים הבודדים. בתקופה הנוכחית אנחנו מגיעים פעם בש־בועיים, וזה משתנה לפי התנאים והכוחות. עד לפני כמה חודשים היתה תקופה ארוכה שבה הגענו מדי שבת".

"בדרך כלל משתתפים בסעודה כ־25 חיילים, אבל כאשר יש קבו־צות יכולים להיות גם 150 חיילים בסעודה. המקום שלנו מולם הוא פשוט להיות המשפחה שלהם...

"כמחצית מהחיילים שמתגוררים שם הם חרדים לשעבר, ממשפחות מצוקה או שזרקו אותם מהבית. השאר עולים צעירים מחו"ל: ארה"ב, דרום אמריקה, דרום אפריקה ואפילו רוסיה ואוקראינה".

איך מתנהלות סעודות השבת?

"עיקר הפעילות הוא פשוט להיות שם, לתת אוירה של בית, להיות משפחה שלהם ולתת להם מבט על מהי משפחה נורמלית.

"אנחנו מגיעים עם הילדים, מביאים אוירה שבתית של סעודה, מנחם אומר גם דבר תורה או סיפור, וחוץ מזה – פשוט מדברים, כולם יחד ושיחות אחד על אחד.

"חוזרים ברגל, מאוחר, עם הילדים – ישנים או ערים, בטיול עגלות...

כאשר מגיעות קבוצות התפקיד של מנחם גדל ומשתנה:

"בסעודות של מאה איש ויותר", הוא מספר, "הפרטניות נדחקת לטובת הגודל, משתדלים לייחד יותר את האוירה בסעודה, לשיר יותר, ואני גם אומר דבר תורה לכל חדר האוכל יחד".

"יש משהו מאד מיוחד ומשמעותי כאשר רואים איך חיילים וחיילות מתרגשים רק מעצם העובדה שאתה זוכר את השם שלהם, שיש מישהו שזוכר ואוהב אותם, שומר אתם על קשר משבוע לשבוע", אומרת רותי.

חיילים וחיילות מתרגשים רק מעצם העובדה שאתה זוכר את השם שלהם, שיש מישהו שזוכר ואוהב אותם, שומר אתם על קשר משבוע לשבוע

ומה לגבי שאר ימות השנה?

מנחם ורותי עובדים מסביב לשעון ומסביב ללוח השנה, ועורכים לחיילים גם פעילות רבה סביב החגים (אותה אפשר גם לצלם – אז אנחנו כן זוכים לקצת תמונות...).

אירועי הכנה לחגים ופעילויות תוך כדי החג: הדלקת נרות מסיבת חנוכה גדולה יחד עם ההנהלה, שהפכה למסורת חשובה ומיוחדת בבית החייל; סדר ט"ו בשבט חגיגי, ובשנה האחרונה גם נטיעות; קריאת מגילה, משלוחי מנות וסעודת פורים בבית משפחת שחר יחד עם החיילים. "בסעודת פורים, שלא ידענו בדיוק איך להכין את האירוע כי לא ידענו מי יגיע ומה יהיה", הם נזכרים, "חייל אחד – שלא היינו בקשר איתו כבר כמה שנים, וגם כשהיינו הקשר לא היה חזק ולא הרגשנו כמה הוא משמעותי – פתאום ביקש להגיע, והגיע עם עוד חברים ושמח מאד!".

אירוע מיוחד נערך לקראת כל חג, בחג עצמו, או גם וגם...

אפילו קריאת פרשת זכור חגי־

גית מתקיימת במקום בש־נים האחרונות.

"בשנה הרא־שונה", הם מס־פרים, "חילקנו משלוחי מנות עם פתקים אישיים בכתב יד, ולאחרו־נה אחד החיילים שהיו אז סיפר לנו שהוא עוד שומר את הפתק תלוי ליד המיטה והוא מאד משמעותי עבורו"...

"יש עוד שני מרכזים של חיילים בודדים בירושלים, בקרית יובל ובבית הכרם, שגם איתם אנחנו שומרים על קשר, על 'אש נמוכה' יותר, כשהפעילות העיקרית היא סביב החגים", מוסיף מנחם.

בטח גם הילדים הם שלי־חים רציניים...

"הילדים הם חלק בלתי נפרד מהחיים של החיילים", מנחם מחייך, "אנחנו שם איתם מאז שהבת הגדולה, תמר רחל, היתה בת חצי שנה. כעת, ברוך ה', יש כבר שלשה: תמר רחל (5), ישראל צבי (3), וגם אריה לייב החדש (1). היל־דים מוסיפים הרבה חיות ושמחה... החבר'ה מאד אוהבים אותם, מש־חקים איתם וכמובן מקבלים מהם ממתק לכבוד שבת".

מן הסתם השליחות המיוחדת הזו מלאה בשיחות מעניינות וספורים מרתקים... רוצים לשתף במשהו?

"הפעם הראשונה שהגענו לבית החייל היתה בליל הסדר תשפ"א, במהלך הקורונה. הגענו לשם וק־בלו את פנינו כ־20 חיילים שהיו שם בחג. היה ממש מיוחד, החבר'ה השתתפו והיה שמח מאד.

שנה לאחר מכן הגענו שוב וציפינו לסדר גודל כמו בשנה של־פניה, אך הפעם (כאשר לא היה שום סגר והחיילים יכלו להשתחרר לאן שרצו) היו שם רק חמשה או שבעה חיילים.

הבנו שרוב החיילים מעדיפים להתארח אצל חברים או בלילות סדר יותר מושכים ומיוחדים מאשר להישאר 'לרבוץ' בחדריהם, הם לא ממש מבסוטים להיות שם בערב חגיגי כזה... לכן בשנתיים הבאות שלחנו זוג אחר שהיו שם.

נוטעים בט"ו בשבט עם הנשמות והצוות בבית החייל

בשנה האחרונה (תשפ"ה) הגענו שוב בעצמנו, והיו אתנו ארבעה חיילים סך הכל.

בתחילת הסדר חשבנו אפילו לחזור הביתה, כי כבר בשער פגשנו חיילת שאמרה שאחד משני החיילים שאמרו שישתתפו הלך בסוף למקום אחר, וחשבנו שאם האחד הלך, כנראה גם השני הלך. הלכנו לבדוק, וחדר האוכל אכן היה ריק...

"נר מצוה ותורה אור" – הדלקת נרות ומסיבת חנוכה

ארבעה בנים חמישיים

"בכל זאת לא ויתרתי", מספר מנחם, "הלכתי ודפקתי בדלתות של כל עשרות החדרים שם, לחפש איזה זנב חייל...

"חשבתי על דברי הרבי על 'הבן החמישי' של ליל הסדר, שבניגוד אפילו לבן הרשע שמגיע ומתריס – הוא בכלל לא מגיע לשלחן הסדר. כמה בנים חמישיים גרים בבנין הזה, וכמה חשוב לעורר אותם ולנסות להביא אותם לשלחן הסדר, בתור בן תם, חכם, שאינו יודע לשאול או אפילו רשע – העיקר שיבואו, שישתתפו. כמה הם בעצמם משתוקקים – במודע או שלא במודע – שמישהו רק יבוא, יחפש אותם, יזכור אותם, ידפוק להם בדלת ויזכיר להם שהם יכולים להגיע, שמחכים להם, שהם רצויים.

"במהלך הסיבוב מצאתי חייל ישן, הערתי אותו ואמרתי שאנחנו מחכים לו, ולשמחתי הוא אמר שיבוא. אחר כך עוד חייל הצטרף. לא יודע איפה הם תכננו להיות ואם בכלל חשבו לערוך סדר. יחד עם החיילת מתחילת הערב, כבר היינו שלושה".

ופתאום אירע טוויסט מפתיע בעלילה. "באמצע הסדר הגיע חייל נוסף, חרדי לשעבר. שאלנו אותו מאיפה הוא מגיע והוא סיפר שהגיע מעבודתו כמלצר בבית מלון.

"כשהתחילה המשמרת גילה החייל־המלצר את זהותו של הרב עורך הסדר, אותו רב שפסק להורי

החייל לגרשו מהבית ולנתק עמו כל קשר. הוא הודיע למנהל המשמרת שעומדות בפניו שתי אפשרויות: או לשחרר אותו מהעבודה, או להיות אחראי לכך שיפגע ברב ח"ו וישב בכלא...

"הוא חזר, כאשר הוא מתכנן פשוט להגיע וללכת לישון. הוא היה מבואס מאד – כבר שנה הוא לא בקשר עם ההורים, והתקרית הזו העלתה לו בחזרה את כל המריבות עם ההורים, כל הרגשות, הצער על חוסר הקשר והכעס על כך שהם לא מחדשים אותו...

"הוא הגיע לחדר האוכל רק כדי לאכול משהו לפני השינה, וראה אותנו. בדרך כלל הוא מאד אנטי וציני כלפי הדת, הוא לא זורם – אבל מצד שני, אנחנו חברים טובים מהשבתות.

"לאחר מעט שכנוע הוא התיישב אתנו לסדר, ובניגוד לחיילים העייפים האחרים – הוא השתתף מאד, בשמחה, וממש העלה את הרמה של הסדר... הוא גם שר אתנו את כל שירי הסדר, אותם הוא מכיר היטב מהבית...

"כך הגיע אלינו הבן הרביעי־החמישי לשולחן הסדר".

> כמה בנים חמישיים גרים בבנין הזה, וכמה חשוב לעורר אותם ולנסות להביא אותם לשלחן הסדר, בתור בן תם, חכם, שאינו יודע לשאול או אפילו רשע – העיקר שיבואו

מתנת אפיקומן לא שגרתית

"כאשר החבאתי את האפיקומן", מנחם ממשיך לספר, "כולם חיפשו, והחייל הרביעי־החמישי מצא. כאשר ביקשתי ממנו את האפיקומן ואמרתי לו שיבחר מה הוא הוא רוצה לקבל תמורתו, הוא בקש – לאחר מחשבה – מפוחית. שאלנו אותו: למה לך מפוחית? מאיפה בא הרעיון? הוא סיפר, שהוא התחיל לנגן על מפוחית בגיל 14, ולאחר שהוא עזב את הבית – המפוחית שלו לא יכולה להגיע אליו, וממש נוגע בנפשו להמשיך לנגן. אמרתי לו שאביא לו מפוחית בע"ה, ואפילו אשלם עבורו על כמה שיעורי נגינה להשתדרג, כדי שיקח את הנושא ברצינות".

"בהמשך אמרתי לו שאולי נדבר עם אמא שלו ונביא לו את המפוחית המקורית, מהבית, והוא אמר שאין הרבה סיכויים, כי אבא שלו לא יסכים, אבל הרעיון ממש ריגש אותו והוא אמר שאם נצליח – זה יהיה משמעותי ביותר עבורו.

"בסוף הסדר – אחרי 00:30 בלילה, כאשר תכננו לסיים באזור 22:00... – הוא אמר לנו שזה היה הסדר הכי משמעותי בחיים שלו".

מכאן רותי ממשיכה לספר:

"במוצאי החג, החייל שלח לנו את המספר של אמא שלו, והס־ביר שאם מישהו אחר עונה וצריך לומר מי אנחנו – יש לומר שאנחנו מחפשים את התופרת, כדי שלא ידעו ששיחת הטלפון מגיעה עם קשר אליו. התקשרתי, ודברתי עם האמא. היא חקרה הרבה איפה הוא, מה איתו – היא ממש לא ידעה עליו כלום – ובעיקר מה מצבו מבחינה דתית, והייתי צריכה להסביר לה את מצבו, היכן הוא בעולם ומה הוא עושה בחיים.

"בהמשך השיחה האמא ממש התפרקה, ואמרה כמה הם מתגע־געים אליו, וכמה היא רוצה לחדש את הקשר, למרות שבעלה לא מוכן בשום פנים ואופן... היא סיפרה שהילד חכם ונבון מאד, וסיים את הש"ס בגיל 18. היא נעה לאורך כל השיחה בין הרצון שהבן שלה יחזור לעצמו ויהיה דתי לבין הגעגועים הפשוטים של אם לבנה. כל פעם שהיא דברה על הרצון שלה שהוא יחזור להיות דתי, אמרתי לה שיש לה בן טוב לב, שרוצה דברים טו־בים, והיא שמעה.

"לקראת סיום השיחה היא אמרה שהיא תחפש את המפוחית, והיא תבוא לפגוש אותי ותביא לי את המפוחית עבורו, בלי שבעלה ידע מזה.

"מאז, ברוך ה', היה לו מהפך מן הקצה אל הקצה מבחינת היחס לדת בכלל, ה'אנטי' הכבד שהיה לו התרכך מאד מאז לילי־הסדר המיוחד הזה, עד שהוא אפילו חזר לקשר עם ההורים, שמתבסס מחדש. הסיפור עוד באמצע, והוא הולך בע"ה ל'הפי אנד' – רק המ־פוחית עוד מחכה"...

***

ובפינת הפרסומת:

מנחם, מה זה 'מטעמי השחר'?

"בשנתיים האחרונות פתח־נו קייטרינג בשם 'מטעמי השחר', אוכל ביתי עם טוויסט יחודי.

"תמיד אהבתי בישול ועסקתי בכך הרבה, ולאחרונה הקמנו את העסק מתוך אמונה ורצון לתת את הרמה הגבוהה ביותר לכל אירוע או סעודה ובכל תקציב.

"כל המנות בהכשרים המהודרים ביותר, הבשר והעופות בשחיטת ליובאוויטש.

"ברוך ה' אנו זוכים להיות 'קייטרינג הבית' של תלמידי הרב – הכנו את הכיבוד ללא־מעט מההתוועדויות של הרב ואת מטע־מי סעודות השבת לשבתות שנער־כו במסגרות השונות – הכל ארוז, אסתטי ומסודר עם הוראות חימום וחלוקה ברורות.

מוזמנים לפנות אלינו לכל גודל, תקציב ורמה של אירוע ונבנה לכם תפריט יחודי".

לפרטים והזמנות:

מנחם – 0558846366

היכל ליובאוויטש-לוד

- הגשה ייחודית
- טעם ביתי
- חומרי גלם איכותיים
- ליווי מלא

משעמי השחר

קייטרינג בישלמי טוויסט יחודי

הסתדרון שלך לאירוע בראש שקט

***לפונים דרך המודעה תנתן הנחה של 300 ש"ח**

דברו איתי, מחכה לכם - מנחם: 055-8846366